

ת"פ 37286/10/14 - מדינת ישראל נגד ציון ווקנין

בית משפט השלום בבאר שבע

14 יוני 2015

ת"פ 37286-10-14 מדינת ישראל נ' ווקנין(עציר)

בפני כב' השופט דניאל בן טולילה

המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד זילברמן

נגד
הנאשם
ציון ווקנין (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד הזז

[פרוטוקול הושמט]

הכרעת דין

בפתח הכרעת הדין אציין כי בהתאם להוראת סעיף 182 סיפא לחוק סדר הדין הפלילי מצאתי לנכון להורות על זיכוי של הנאשם מעבירה של הפרת הוראה חוקית.

הרקע

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של העלבת עובד ציבור (2 עבירות), איומים (3 עבירות), התנהגות פרועה במקום ציבורי (3 עבירות), היזק לרכוש במזיד וכן הפרת הוראה חוקית.

על פי המתואר באישום הראשון ביום 19.10.14, סמוך לשעה 11:00, ב"מרכז סלע" (להלן: "**המרכז**"), העליב הנאשם את רופא המרכז, ד"ר יבגני בבוסקין (להלן: "המתלונן"), בכך שצעק לעברו "בן זונה, אני אזיין אותך" וזאת בשל כך שהמתלונן ביקש ממנו להיכנס לבדיקה שגרית במסגרת היותו מטופל במרכז. באותו מעמד, איים הנאשם על המתלונן בכך שאמר לו "אני אראה לך מה זה, מה אתה רוצה מכות, אני אתן לך מכות, אתה תקבל מכות". בתוך כך התנהג הנאשם באופן פרוע במקום ציבורי (להלן: "**אירוע ראשון**").

על פי המתואר באישום השני ביום 20.10.14, סמוך לשעה 9:00 במרכז סלע ולאחר שהוחלט להעביר את הנאשם לטיפול במרכז סלע באופקים נוכח התנהגותו כמפורט באישום הראשון, התנהג הנאשם באופן פרוע במקום ציבורי בכך שהחל להשתולל, קרע מסמכים שניתנו לו על ידי המרכז, ושבר מקל מטאטא עמו חבט על חלון חלוקת המתדון תוך שהוא צועק " אני אזיין אתכם בני זונות, אני פסיכי עכשיו". במעשים אלו גרם נזק לרכוש המרכז בכך ששבר את המטאטא. כמו כן, במעמד זה העליב הנאשם את מנהלת המרכז, הגב' סיגל לוי, בכך שעשה לעברה תנועות מגונות ואמר לה "השופט יזיין אותך, השופט יחנוק אותך, חכי מה יחכה לך בבית המשפט". בהמשך, בעת ששהה הנאשם בתחנת משטרת ב"ש איים הנאשם על השוטר אדוארד קלמינסקי בכך שאמר לו "אני מסוכן, אני אלים, תזהר ממני".

עמוד 1

להלן: "אירוע שני").

על פי המתואר באישום השלישי, ביום 20.10.14, סמוך לשעה 17:13 השתחרר הנאשם מתחנת המשטרה בתנאים שכללו אסור כניסה למרכז סלע למשך 15 ימים. ביום 21.10.14, בסמוך לשעה 9:00 הפר הנאשם את תנאי שחרור בכך שנכנס למרכז. במעמד זה התבקש הנאשם ע"י עובד המרכז, יגאל איליה (להלן: "המתלונן"), להמתין לעובדת הסוציאלית, או אז, התנהג הנאשם באופן פרוץ בכך שכינה את עובדי המרכז "זונות". בהמשך איים על המתלונן בפגיעה שלא כדין בכך שאמר לו "בוא תצא, אני מחכה לך בחוץ" (להלן: "אירוע שלישי").

זירת המחלוקת

במענה לכתב האישום אשר הוגש וסומן ס'1 לא כפר הנאשם בכך שנכח במרכז סלע במועדים הרלוונטיים לכתב האישום. לדבריו, במועדים אלו סבל הנאשם מתסמונת גמילה חריפה אשר העיבה על יכולותיו ההכרתיות והחפציות, ולמעשה הנאשם היה שרוי במצב של "קריז". נוכח מצבו הנפשי הלה זוכר "רסיסי מידע" בלבד ביחס לאירועים אלו, ולפיכך גם אינו יכול להודות בעובדות כהווייתן.

ביתר פירוט, ביחס לאישום הראשון כופר באמירות המיוחסות לו ולדבריו מסר לע"ת 5 כי "אם לא תתנהג יפה אליי אני אתנקם בכם בבית המשפט". אשר לאישום השני מודה כי שבר את המטאטא. לצד האמור, ציין כי השומר במקום איים עליו בפגיעה בגופו וכן הוסיף כי אמר לע"ת 7: "תזהר אני אדם מסוכן" וזאת על רקע כך ששנה עובר לאירועים הופעלה אלימות כלפי הנאשם על ידי ע"ת זה. אשר לאישום השלישי - מסר כי אינו זוכר את הדברים שאמר אולם זוכר כי השומר במקום איים עליו.

טיעוני הצדדים:

ב"כ המאשימה בסיכומים שהוגשו בכתב ציין בתחילת דבריו כי הואיל וההגנה מבססת את עיקר טיעוניה על מצבו הנפשי של הנאשם ראוי היה כי הטענות והקביעות בעניין היו נבדקות על ידי גורם מוסמך. בהקשר לכך, ציין כי אמירות של עדים לפיהם הנאשם היה במצב של "קריז" אינן יכולות לשמש כקביעה מושכלת וכי יש לראותם כעדות סברה שאין ליתן לה כל משקל. הלה סבור כי בנסיבות אלו לא עמד הנאשם המוטל עליו להוכחת סייג השכרות.

עוד הוסיף כי מי אשר טוען לסייג השכרות נדרש לעמוד בדרישת סף לפיה עליו להיות "תחת השפעת" אלקוהול או סם, דבר אשר אינו מתקיים בענייננו. לדבריו, אין להרחיב את תחולת הסייג גם על היעדר שימוש בחומר משנה תודעה.

ככל שהדבר נוגע ליסודות העובדתיים של האישומים המפורטים בכתב האישום הרי שביחס לאירוע הראשון הפנה לעדותו של ד"ר בבושקין אשר פירט את התנהלותו של הנאשם באירוע זה. כמו כן הפנה לעדותו של ע"ת 4, המאבטח דוד פיסחוב אשר לדבריו מחזקת את עדותו של הרופא.

אשר לאישום השני הפנה לעדותו של ע"ת 1, יוסף בן חמו - אשר מעבר להתייחסותו לקרות האירועים העיד כי הנאשם קיבל טיפול ולפיכך הטענה כי הנאשם היה שרוי במצב של קריז נוכח העדר טיפול נשמטת. חיזוק נוסף למתן הטיפול ניתן לראות בת"פ 3. כמו כן, הפנה לעדותו של המאבטח, נאיף אלעסם ומנהלת המרכז, הגב' סיגל אשר תיארה את הנאשם כאחד המטופלים האהובים עליה אולם לאחר התנהגותו האלימה החליטה להעבירו מהמרכז. זו ציינה כי ברגע שהנאשם נדחה בנוגע לסוגיית הדיור חלה התדרדרות במצבו ולפיכך התנהגותו נבעה מסיבה זו ולא כפי שטוען הנאשם נוכח העדר טיפול. עוד הפנה לעדותו של השוטר קלמינקי אשר ציין כי הוא מכיר את הנאשם וכי חש מאוים מדברי הנאשם לאור היכרותו מהעבר. אשר לאישום השלישי- הפנה לעדותו של החובש איליה אשר אף מעדותו עולה כי הסיבה האמתית להתנהגותו נבעה בגלל בעיות כלכליות.

הלה סבור כי התנהלות הנאשם בחקירה והדברים אותם מסר לחוקרים כפי שאלו מוצאים ביטוי בהודעותיו המשטריות חותרים תחת טענת ההגנה המרכזית. גרסת הנאשם בחקירה מיום 20.10.14 בכללותה תואמת בפרטים רבים את הדברים עליהם העידו עדי התביעה. זה ציין כי רק בנקודות אשר מפלילות הנאשם הלה נוקט בגרסה מיתממת לפיה היה בקריז ואינו זוכר את שהתרחש. בנסיבות אלו, אין לקבל את הטענה כי הנאשם היה חסר יכולת של ממש להבין את שעשה או את הפסול במעשיו. אשר להעדר צילומי האבטחה - ציין כי אף אם נניח כי המדובר במחדל חקירתי אין בו כדי לפגוע בראיות הקיימות אשר מספיקות דיין להרשיע את הנאשם במיוחס לו.

מנגד, ב"כ הנאשם בסיכומיו ציין ביחס לעבירות העלבת עובד ציבור כי ע"ת 5 אשר הינו מושא העלבה באישום הראשון לא מסר כי קלט בחושיו את התיבה "בן זונה, אני אזיין אותך" ולפיכך לא מתקיימת עבירת העלבת עובד ציבור המפורטת באישום הראשון. ביחס לעבירת העלבת עובד ציבור אשר הופנתה כלפי מנהלת המרכז ציין כי אין המדובר בקללות המתייחסות לתכונותיו הפרטיות של עובד הציבור ולפיכך גם עבירה זו אינה מתקיימת ויש לזכות את הנאשם משתי עבירות אלו.

אשר לעבירת הפרת הוראה חוקית - ציין כי המאשימה ויתרה על עדותו של ע"ת 8, הקצין דורון אלוני אשר לכאורה שחרר את הנאשם מתחנת המשטרה בתנאי הרחקה מהמרכז. כמו כן, המאשימה לא הגישה מסמך המאשש גרסתה ולפיכך לא עמדה בנטל ההוכחה המוטל עליה. מעבר לכך הלה הפנה לפסיקה לפיה יש לבחון כל אישום אשר עניינו הפרת הוראה חוקית באופן מדוקדק. עוד הוסיף כי כיום מתגבשת גישה לפיה הפרת תנאי של קצין אינה מקימה עבירה של הפרת הוראה חוקית.

אשר לעבירת האיומים כלפי ע"ת 9 מר יגאל איליה הפנה לכך שהעד לא זכר במדויק את תוכן האיומים ולכך שלא חש כלל מאיום מאמרתו של הנאשם. הגם שהמבחן בפסיקה הנו אובייקטיבי הרי שיש לבחון את האמרה על רקע מכלול הנסיבות ועל כך העיד העד כי אמרות מסוג זה הינן דבר שבשגרה במרכז.

ב"כ הנאשם ציין כי בדבריו של ע/ת 10 לא ניתן הסבר המניח את הדעת להעדר תיעוד המצלמות במרכז. לדבריו הסרטונים נחוצים להגנתו של הנאשם ויכלו לשפוך אור על מצבו ההכרתי והחפצי בשעת ביצוע המעשים וכך גם בנוגע לטענותיו של הנאשם ביחס לאיומים שהפנה כלפיו ע"ת 3 אשר כלל לא נבדקו על ידי היחידה החוקרת. בנסיבות אלו, עתר להורות על ביטולם של אישומים 2 ו-3.

ב" כ הנאשם פירט אודות תסמונת הגמילה מסמים וציין כי מעדותו של ע"ת 5 עולה כי הנאשם מכור לחומרים אופיאטים אשר בגינם מקבל תחליף סם מסוג מתדון. הלה הפנה לכך שמדברי העדים עולה כי ישנו קשר ישיר בין התנהלות הנאשם לטיפול התרופתי. עוד הפנה לכך לדבריו של הנאשם וכך גם למזכר של החוקר מנשה תיהו ממנו עולה כי נוכח מצבו של הנאשם לא ניתן היה לחקור אותו.

בנוגע לסייג השכרות הפנה לפס"ד קאדריה שם נקבע כי אין להבחין בין מצב של שכרות הנובעת משימוש בחומר כימי או שכרות הנובעת מחוסר בשימוש בחומר. הלה טוען כי הנאשם במועדים הרלוונטיים היה שרוי במצב של שכרות חלקית שכן הלה לא היה מודע ל"פרט מפרטי העבירה". בנוסף, ציין כי כדי להנות מהסייג על הנאשם להוכיח כי לא יכול היה להימנע מכניסה של מצב שכרות, אולם צמצום הסייג אינו חל על עבירות מטרה. לדבריו, מהעדויות השונות עולה כי הנאשם לא נכנס למצב של תסמונת הגמילה בהתנהגותו הנשלטת ולפיכך סייג השכרות בתיק זה חל על כל העבירות המופיעות בכתב האישום ולא רק על עבירות מטרה.

פרשת התביעה:

עת/1 יוסף בן חמו:

עד זה הנו החובש במרכז סלע. הלה ציין כי הוא זה שמחלק את המתדון ואת הכדורים בהתאם למינון אותו קובע הרופא (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 7).

וכך תיאר עד זה את האירוע מיום 20.10.14:

" אני הייתי מחלק הכל רגיל. הכל תקין. פתאום אני שומע צעקות והנאשם הגיע עם מקל מטאט ודפק בחלון וצעק: "אני אזיין אותכם" אני אראה לכם מה זה" והלך. מעבר לזה לא ראיתי כלום. אני הייתי בחלוקה שם. אי אפשר לעזוב את הכל וללכת". בחקירתו הנגדית ציין כי לא נגרם נזק לחלון (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 8, שורה 17).

עת/2 סיגל לוי:

עדה זו משמשת כמנהלת מרכז סלע. זו בעדותה תיארה את הנאשם כאחד המטופלים האהובים עליה אשר הגיע במצב קשה ואט אט השתקם. בנוגע לאירוע מיום 20.10.14 ציינה כי המדובר בתקופת שבה חלה התדרדרות במצבו של הנאשם והלה התנהג באופן חסר מעצורים כלפיה וכלפי הצוות בכללותו ולפיכך באותו היום העדה קיבלה החלטה בנוגע להעברת הנאשם מרכז אחר, והאחרון לא קיבל זאת ולכן קילל כפי המתואר: "השופט יזיין אותי והוא יראה לי מה זה. אני אקבל עונש" זה בדיוק מה שהוא אמר". בחקירתה הנגדית ציינה כי ההחלטה התקבלה נוכח התנהלותו

האלימה לאורך כל התקופה וכי נדרש היה לעצור את הנאשם (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 14).

זו ציינה כי באותו אירוע הנאשם התנהג בצורה מטורפת, בכלל זאת, הלה לא הסכים לדבר עם אף אחד, קילל, לא היה בקשר עין, נפנף בידו, מלמל לעצמו דברים, חסר שקט ומנוח. זו ציינה כי נק' המפנה בהתנהגותו הינה ההודעה בנוגע לכך שהוא לא מקבל דיור ציבורי. עוד הוסיפה כי ביקשה באותו זמן שיתנו לו את הטיפול התרופתי על מנת שיירגע (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 13).

ביחס למצלמות האבטחה ציינה כי המרכז מרושתת מצלמות וכי התבקשה למסור את צילומי המקום אולם מאחר והצו שהוצא לא היה תקני לא הסכימה למסור את הצילומים (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 15).

עמ' 9 יגאל איליה:

עד זה הינו חובש ואחראי על החלוקה של תחליף הסם. וכך תיאר העד את שאירע ביום 21.10.14:

"הוא הגיע באותו יום למרכז בשעות הבוקר והתבקש לחכות לעובדת סוציאלית כמה שזכור לי. כנראה הגיע באותו יום גם לא רגוע, אז התשובה לא התאימה לו והתחיל לצעוק וקצת להתפרע, אני לא יודע להגיד בדיוק את המילים שהוא אמר, אני זוכר שהוא איים וכאלה להגיד בדיוק אני לא יכול.

ש. פחות או יותר מה הקללות היו ?

ת. משהו בסגנון של "אני אתפוס אותך כשתצא", "זונות" וכאלה.

הלה ציין כי אירועים מסוג זה קורים במרכז וכי הוא לא חשש מהנאשם. עוד הוסיף כי לא הגיש תלונה נגד הנאשם אלא למעשה התבקש למסור עדות (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 17). בחקירתו הנגדית גם ציין כי ככל שזכור לו הנאשם לא קיבל תחליף סם ורק כשהגיעה המשטרה ניתן לו (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 18).

השוטר אברמוב יצחק:

עד זה גבה את הודעות הנאשם מיום 20.10.14 וכן 21.10.14 אשר הוגשו וסומנו ת/1 ו-ת/2. הלה ציין כי הנאשם הובא בעקבות שני אירועים כאשר בפעם הראשונה הנאשם הוזרר שלא להתקרב למרכז סלע בב"ש ואילו בפעם השנייה לאחר שהפר את התנאים נכלא ונעצר (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 19).

בחקירתו הנגדית ציין כי הנאשם מסר כי הוא בקריז וכי המאבטח במרכז סלע איים עליו אולם מאחר והיה על תקן חוקר תורן לא המשיך לטפל בתיק ולחקור ביחס לכך (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 20).

ע.ת. 3 מר נאיף אלעסאם:

במועדים הרלוונטיים לכתב האישום עבד העד כמאבטח במרכז סלע. העד תיאר את שאירע ביום 20.10.14 כדלקמן: **"הגיע למרכז ציון ווקנין, הוא נכנס לחלוקה עצבני, הוא התחיל לקלל את כולם, רוצה את הטיפול שלו, שבר מקל של המנקה שלנו, הגיע לחלון ליוסי בן חמו החובש המחלק, התחיל לדפוק בחלון עם המקל. קראו לי באותו רגע ובאתי וניסיתי להרגיע אותו, תפסתי אותו ואמרתי לו "בוא נכניס אותך לעו"ס שזאת המנהלת" הוא סירב להיכנס אליה, נכנסתי אני בעצמי למנהלת סיגל, סיגל נתנה לי מכתב כי הוא לא רצה להיכנס אליה, נתנה לי מכתב לתת לו שהוא לא שייך למרכז ושיעבור למרכז אחר"** (פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 23). העד הוסיף כי הנאשם לאחר מכן קרע את המכתב.

בהמשך תיאר את הקללות שהפנה הנאשם כלפי הגב' סיגל: **"אמר אני אזיין אותה ואני אגיד לעו"ד שלי להכניס לה אחד שלא תשכח בחיים"** וכן כלפי כולם: **"אני אראה לכם, אני אזיין אתכם" וכל מיני** (פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 25). בחקירתו הנגדית ציין כי לאחר מכן הנאשם הודיע לנאשם כי הוא מעוכב. הלה קיבל טיפול ונרגע עד שהמטרה הגיעה (פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 28).

בנוגע לטענת הנאשם לפיה עד זה איים עליו השיב: **"אני עובד כ 5 שנים שם ואני יודע את עבודתי, בחיים לא אימתי על מישהו ואני מכיר את הדרך שיש משטרה שתטפל בהכל".** גם בחקירה החוזרת השיב כי אין מצב שאמר לנאשם כי בוא יפוצץ אותו אחרי העבודה פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 30).

בנוגע לאירוע השלישי מסר: **"הנאשם הגיע למרכז עוד פעם, ביקשתי ממנו להיכנס לעו"סית שלו - שרון, הוא סירב, אמר לי "אני אכנס אליה אני אזיין אותה" הוריד את המכנסים שלו, ניסה להוציא את איבר המין שלו, אמרתי לו שאזמין משטרה והוא ברח".**

ובהמשך ציין כי הנאשם איים על ע"ת 9 שהוא יהרוג אותו והוא מחכה לו בחוץ (פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 26). בחקירתו הנגדית העד לא ידע להשיב על כך שבחקירתו במשטרה לא ציין כי הנאשם איים שהוא יהרוג את יגאל איליה אלא רק שהוא יחכה לו בחוץ (פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 27).

אדוארד קלמינסקי:

עד זה במועד הרלוונטי לאירוע השני שמר על הנאשם בתחנת המשטרה. הלה ציין כי ערך חיפוש בהסכמה על הנאשם ולאחר החיפוש הנאשם זיהה אותו כמי שעבד בבי"ח סורקה ואז החל לקלל ולאיים כדלקמן: **"הוא אמר שהוא בן אדם אלים ושהוא יפגע בי, אם הייתי יודע שהמזכר יגיד לבית משפט הייתי מפרט יותר. בשביל למנוע את התקיפה קבלתי אותו ורשמתי מזכר כי הבן אדם הגיע בתור מעוכב ופתאום הוא עם אזיקים. הבן אדם אחרי זה המשיך לקלל אבל לא התייחסתי לזה כי היה קבול מאחורי סורג ובריא".** הלה ציין כי חש כי האיומים עלולים להגיע לכדי מעשים מאחר והנאשם לא רק איים אלא גם קפץ ועשה תנועות (פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 31). חרף היכרותו המוקדמת מאירוע שאירע בבי"ח סורקה ציין כי אין לו כל בעי עם הנאשם וכי הוא מקווה שהוא בדרך

לשיקום (פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 32).

מר דוד פיסחוב:

עד זה עבד במרכז סלע ונכח באירוע הראשון אשר בוצע כלפי רופא המרכז. הלה פירט על הקללות והאיומים אשר הופנו כלפי ד"ר יבגני בבושקין:

"תאר מה היה באותו היום עם הנאשם ביום 19.10.14?"

ת. אני יצאתי מהבנין ושמעתי צעקות, עמדתי במרחק של 4 - 5 מטרים, הוא נגד

הד"ר,, קלל אותו ואיים עליו שיגמור אותו במכות אבל הם לא הגיעו למצב של אלימות.

ש. באיזה מרחק עמדת כאשר אתה שמעת וראית את האירוע עליו אתה מדבר ?

ת. במרחק של 4 - 5 מטר. לשאלת בית משפט מה בדיוק שמעתי אני משיב ששמעתי

"בן זונה" ועוד קללות של "בן שרמוטה"

ש. כלפי מי המילים הופנו?

ת. הוא אמר הרבה אני לא זוכר את כל הקללות והוא אמר "אני גומר אותו במכות"

לד"ר יבגני בבושקין" (פרוטוקול דיון מיום 18.3.15, עמ' 33).

ע/ת 5 ד"ר יבגני בבושקין:

עד זה עובד כרופא במכון להתמכרויות במרכז מתדון בבאר שבע. הלה ציין כי הוא מכיר את הנאשם לפחות 3 שנים.

בנוגע לאירוע הראשון מיום 19.10.14 ציין כי לאחר ששמע את הנאשם צועק יצא מהחדר על מנת להרגיע אותו ולשכנע אותו להיכנס לבדיקה, או אז החל הנאשם לקלל ולאיים עליו. בנוגע לתוכן האיומים ציין כי הנאשם אמר לו שהוא יקבל מכות וכי הוא חש מאוים מדברים אלו (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 36-37).

עד זה השיב בשלילה על כך שהנאשם לא איים עליו אלא רק אמר לו שאם הוא לא יתנהג אליו יפה הוא יתנקם בו בבית משפט (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 38)

פרשת ההגנה:

עדות הנאשם:

הנאשם בעדותו ציין כי לא קיבל טיפול במתדון במועדים הרלוונטיים לכתב האישום. הלה תיאר כי כאשר אינו מקבל את הטיפול הוא חש בהזיות וסחרחורות. כך ביחס לאירוע השני ציין כי כאשר התבשר כי עליו לעזוב את המרכז בב"ש ולעבור למרכז באופקים ציין כי הסכים עם ההחלטה ורק רצה לדעת היכן המקום על מנת לקבל טיפול. הנאשם מסר כי הוא שותה של כמות של 60 מ"ל מתדון וזה מסייע לו שלא "לעשות שטויות" (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 41).

ביחס למאבטח נאיף ציין כי הוא איים עליו: " אם אעשה בעיות הוא יתן לי מכות, ישבור לי את העצמות, התחיל לאיים עלי ואמרתי את זה למנהלת והיא אמרה שתעניש אותו, היא לא עשתה לו כלום".

הנאשם מסר כי לאחר האירוע השלישי החוקר לא יכל לבצע את החקירה מאחר והיה מעורפל ומעולף ורק בשעה 19:00 בערב מסר עדות. עוד הוסיף כי כיום מקבל בבית הסוהר טיפול של מתדון בכמות של 60 מ"ל (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 42). בחקירתו הנגדית ציין כי הוא לא יודע לספר על מה קרה באירוע הראשון עם הרופא הואיל והיה מעורפל וכך גם מסר כי אינו זוכר את הקללות. (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 44, 46). בהמשך מסר כי לא איים הרופא, שכן, לא הייתה לו כל בעיה אתו (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 45).

הנאשם הוסיף כי לו ניתן לו הטיפול לא היה מתרחש דבר. ביחס למנה שקיבל מיוסף בן חמו ציין כי זו ניתנה לאחר "הבאלגן" וכי למעשה התנהג כפי המתואר על מנת שיינתן לו טיפול (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 46). הלה ציין כי פנה למרכז סלע באופקים אולם לא היה שם עם מי לדבר ולכן חזר בפעם נוספת למרכז בבאר שבע (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 47). במסגרת פרשת ההגנה העידו הנאשם והחוקר אבי דדון אשר לאחר שהמאשימה ויתרה על עדותו התבקש להעיד מטעם ההגנה.

אבי דדון:

עד זה ציין בעדותו כי הגיע למרכז ביום 22.10.15 על מנת למצוא עדים וכך גם כדי לקחת סרטונים ממצלמות האבטחה (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 47). הלה מסר כי מנהלת המקום סירבה לתת עותקים מפני צנעת הפרט ולכן פנה לקבלת צו מבית המשפט. עוד הוסיף כי אכן הוצא צו, אולם, הצו לא היה תיקני מאחר והשם של המרכז לא היה מדויק. הלה ציין כי לא זכור לו המשך השתלשלות העניינים בעניין זה (פרוטוקול דיון מיום 7.5.15, עמ' 48).

דין והכרעה:

לאחר ששמעתי את עדי התביעה, ההגנה ואת הנאשם ולאחר ששמעתי את סיכומי הצדדים ועברתי על המוצגים מצאתי כי המאשימה הוכיחה את המיוחס לנאשם מעבר לכל ספק סביר, ומכאן להרשיעו בכל המיוחס לו למעט עבירה של הפרת הוראה חוקית.

על מנת לקבוע את הרשעתו של הנאשם, הרי בראש ובראשונה יש לקבוע ממצאים עובדתיים, היינו האם היסודות העובדתיים המפורטים בכתב האישום אכן התקיימו. ביחס לכך, במובהק, מצאתי ליתן אמון בעדויות של עדי התביעה. המדובר ברצף של עדויות אשר משתלבות אחת עם רעותה. המדובר בעדי תביעה אשר פירוט בפירוט רב את מעשיו של הנאשם וזאת ללא סתירות או פריכות פנימיות. המדובר בשורה של עדים שמבצעים את עבודתם במרכז "סלע" חרף הקושי הכרוך במתן שירות לאוכלוסיית מתמכרים כאשר להתרשמות בית המשפט, חלקם הגדול עושה זאת מתוך תחושת שליחות.

עדי התביעה לא חיפשו להרע עם הנאשם לא כל שכן להגזים ולהפליג בתיאורי העבירות. נהפוך הוא, הרושם שאלו הותירו הינו כי אלו נתנו לנאשם טיפול מסור לבעיית התמכרותו לסמים ממנה סבל במשך שנים רבות. יתרה מכך, חלק מן העדים ידע ללמד סיגוריה על הנאשם תוך פירוט מעלותיו והתנהלותו על פני תקופות רבות שקדמו למפורט בכתב האישום.

בהקשר לכך אפנה לדבריה של מנהל המרכז, ע/ת 2, הגב' סיגל לוי בנוגע להיכרות שלה עם הנאשם: **"מכירה את הנאשם כמה שנים טובות. ליוויתי אותו בטיפול אישי. אחד המטופלים הכי אהובים עלי. עשה דרך מדהימה. הגיע למרכז כשהיה במצב קשה, משתמש, אי אפשר היה לדבר איתו ולשוחח שיחה נורמלית. לאט לאט, השתקם, עבד במפעל שיקומי במרכז. עזר בעבודות שיפוצים. היה יד ימינם של הצוות שסמך עליו. ממש האמנו בו. אף פעם לא הפר את האמון".**

העדים ידעו לציין את תהליך ההתדרדרות של הנאשם ולא התמקדו רק בתקופה המתוארת בכתב האישום, כך לשם הדוגמא הגברת סיגל לוי ציינה כי לאחר שבקשתו של הנאשם לקבלת דיור ציבורי נדחתה על ידי הרשויות השונות חלה התדרדרות במצבו. גם רופא המרכז ציין כי בתחילת הטיפול הנאשם שיתף פעולה והיחס שלו לצוות היה בסדר וזאת עד אשר חלה התדרדרות במצבו (פרוטוקול דיון 7.5.15, עמ' 38, שורות 17-18). עוד אפנה בעניין זה לדבריו של החובש בן חמו אשר הגדיר את מעשיו של הנאשם כמי אשר "עלה לו קצת" (פרוטוקול מיום 11.3.15, עמ' 8, שורה 6).

מבטם של העדים על מעשיו של הנאשם והערכת חומרתם, נעשתה מתוך גישה מקלה ומתוך פרספקטיבה של מי אשר במשך שנים צורך תחליפי סם וכך גם בהשוואה להתנהלות "המקובלת" במסגרת מרכז סלע. לשון אחר, עדותם ותלונתם של מי מעדי התביעה, לא נעשתה מיד וללא כל חשיבה מוקדמת. הפניה למשטרה נעשתה רק מתוך הבנה שגם בתוך אותה מסגרת, יש לעיתים מקום לשים קו אדום ממנו אין עוד להבליג. בהקשר לכך, ראה דבריה של סיגל לוי אשר מציינת בין היתר כי: **"עזרנו לו בצורה יוצאת מן הכלל. שנים אני מטפלת במטופלים ואף אחד לא התנהג כך אליי. כל פעם הוא פנה ללשכות ראש העיר, הפגיעה מול עורך הדין שלי, ומול המטופלים. מטופלים אומרים לי שהוא מקלל אותי כלפי כולם, אי אפשר היה לדבר איתו. די. היה צריך לעצור את ההתנהגות שלו, זה לא נורמלי כבר"** (עמ' 11 שו' 26).

בדומה ראה דבריו של עד התביעה, יגאל איליה שמציין: **"צריך להגיד שאנחנו עובדים במקום כזה שאירועים כאלה קורים הרבה והיה איש שקט על התקופה ההיא, אבל זה קורה אצלנו הרבה, בגלל זה קשה לי גם להיזכר. אני זוכר די הרבה מטופלים שבאים באי שקט"** (עמ' 17 שו' 4-1). כך ראה עדותו של הרופא אשר בשעה ששמע את

הנאשם צועק, לא יותר מיד על הבדיקה, יצא לעברו וזאת מתוך כוונה: "להרגיע אותו ולשכנע אותו להיכנס לבדיקה בחדר" ורק לאחר שחש שמפנים כלפיו איומים חזר לחדרו.

כל האירועים בכתב האישום מפורטים ומתוארים על ידי יותר מעד אחד. כך הם פני הדברים באישום הראשון כאשר דר' יבגני בבוסקין מספר את העדויות והאיומים, עדות אשר עולה בקנה אחד עם עדותו של עד התביעה, 4, מר דוד פיסחוב אשר תיאר את התנהלותו של נאשם באירוע מיום 19.10.14 ופירט על הקללות והאיומים שהפנה הנאשם לרופא:

"ש. תאר מה היה באותו היום עם הנאשם ביום 19.10.14?"

ת. אני יצאתי מהבניין ושמעתי צעקות, עמדתי במרחק של 4 - 5 מטרים, הוא

נגד הד"ר,, קלל אותו ואיים עליו שיגמור אותו במכות אבל הם לא הגיעו

למצב של אלימות.

ש. באיזה מרחק עמדת כאשר אתה שמעת וראית את האירוע עליו אתה מדבר?

ת. במרחק של 4 - 5 מטר. לשאלת בית משפט מה בדיוק שמעתי אני משיב

ששמעתי "בן זונה" ועוד קללות של "בן שרמוטה"

ש. כלפי מי המילים הופנו?

ת. הוא אמר הרבה אני לא זוכר את כל הקללות והוא אמר "אני גומר אותו

במכות" לד"ר יבגני בבוסקין

ש. מה עשה הד"ר לאחר שהנאשם איים עליו?

ת. הוא הקשיב לכל הצעקות והאיומים והלך למשרד שלו וזהו

ביחס לאירוע השני העידו מספר עדים: עת/1 - החובש יוסף בן חמו, עת/3 -המאבטח נאיף אלעסם וכן מנהלת המרכז, עת/2 הגב' סיגל לוי וכן עת/7, השוטר אדוארד קלמינסקי. העד יוסף בן חמו העיד הכיצד ביום 20.10.14 בשעות הבוקר בעת שחילק את התרופות למטופלים הגיע הנאשם עם מקל ודפק בחלון החלוקה עם מטאטא והחל לקלל: "אני יזיין אתכם, אני יראה לכם מזה" (עמ' 7, שורות 17-20). גם העד נאיף אלעסם תיאר באופן דומה את השתוללותו של הנאשם באירוע זה וציין כי ניסה להרגיעו ולהכניסו למנהלת המקום אולם הנאשם סירב ולפיכך העד מסר את המכתב שסיגל רצתה לתת לו בעצמה והנאשם בתגובה קרע את המכתב (פרוטוקול מיום 18.3.15, עמ' 23, שורות 18-23).

אשר לאירוע השלישי - בית המשפט מוצא ליתן אמון בגרסתו של עת/9, מר יגאל איליה החובש, אשר נמסרה באופן מפורט ומהמן. בעדותו מסר כי ביום 21.10.14 הנאשם הגיע בשעות הבוקר למרכז והתבקש להמתין לעו"ס. לדברי העד התשובה לא סיפקה את הנאשם והלה התחיל להתפרע ולאיים כי הוא יתפוס אותו כשיצא (פרוטוקול מיום

11.3.15, עמ' 16, שורות 23-25). חיזוק לתיאור זה ניתן למצוא בעדותו של ע/ת 3, נאיף אל עאסם. הלה תיאר את התפרעותו של הנאשם במרכז ביום 21.10.14 ופירט על האיומים שהפנה הנאשם באירוע זה כלפי החובש איליה (פרוטוקול מיום 18.3.15, עמ' 26, שורה 19).

וידגש כי אל מול גרסתם של עדי התביעה והאמון המלא שבית המשפט רוכש לה, הרי שמצאתי לדחות מכל וכל את גרסת הנאשם ואת עדותו שהותירה רושם שלילי ובלתי מהימן. מדובר בעדות יחידה ללא כל חיזוק בין אם בעדות של מי שנכח במקום (בשלושת האירועים) ובין אם באסמכתא כזו או אחרת.

המדובר בעדות מפוזרת ומוגזמת. הנאשם ידע מחד לציין כטענה כללית וכבסיס לזיכוי כי אינו זוכר דבר מהאירוע אולם באופן סלקטיבי שהדבר היה לו נוח, ידע לציין פרטים שיתמכו בטענותיו. הדבר מוצא ביטוי בולט גם באופן שבו בחר לענות בחקירה ראשית לבא כוחו אל מול תשובותיו בחקירה נגדית שבה הסתתר לא אחת ב"מעטה הקריז".

בעוד שעל פני חלק מעדי התביעה ניכר היה כי קשה להם עם ההתדרדרות במצבו של הנאשם וידעו לציין גם את מעלותיו, הרי שעדותו של הנאשם למן תחילה הייתה רצף של אמירות קורבניות לפיהן מתנכלים לו, לא עוזרים לו, מחבלים לו בתביעות משפטיות ועוד: " גם כתבתי מכתב לשופט עטר שמודע לסיפור הזה...הם מתנכלים לי, לא עוזרים לי...כל מה שביקשו עשיתי שיפצתי והכל בחינם..". ובדומה: " למנהלת יש זכות להתערב בתיק של אחמד טיבי. היא מתערבת בתיק הזה. אמרתי לה שאין לה זכות להתערב.. הכל התחיל מהתיק של אחמד טיבי" וכן: "...המנהלת שיתפה אותו ואסור לה לשתף אותו למה זה. אמרתי לשומר לא להתערב ואין לו זכות.. אמרתי לו יש עורך דין, אתה כולה שומר..." כן: " מתנקמים בי, מה זה נקמה חבל על הזמן. היא שלחה לי מכתבים לראש העיר שידע שאני בסכנה ושאני אגור ברחובות..."

אלה כאלה הביאוני לאמץ את גרסתם של עדי התביעה ולהעדיפה על פני זו של הנאשם ולקבוע כממצא עובדתי כי ההתרחשויות המפורטות בכתב האישום אכן קרו. בשלב זה יש להתייחס לטענות המשפטיות אשר עמדו בבסיס קו ההגנה והכל כפי שיפורט להלן.

סייג השכרות:

טענתו המרכזית של הנאשם, אשר על פי המתבקש אמורה לחול על כל האישומים הינה טענת השכרות המלאה או החלקית, וזאת הגם שאין טענה שהנאשם שתה אלכוהול או היה תחת השפעת סמים.

למעשה, המדובר בטענת "שכרות נגטיבית" היינו היעדרו של אותו חומר פעיל בגופו של הנאשם הוא זה אשר הביאו לחוסר יכולת של ממש בשעת המעשה להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו.

ביתר פירוט, לטענת הנאשם, שעה שנשללה ממנו קבלת המתאדון על ידי מרכז סלע, שלא ברצונו, היעדרו של אותו תחליף הביאו למצב של קריז וחוסר יכולת להבין את מעשיו. טיעונו זה של הנאשם מבוסס על האמור בברע"פ 6382/11 קאדריה נ' מדינת ישראל. (להלן: "עניין קאדריה")

טענה זו של ההגנה אין בידי לקבל משורה ארוכה של נימוקים שדי בכל אחד מהם בפני עצמו כדי להביא לדחייתה לא כל שכן משילובם יחדיו.

כהערה מקדימה אציין כי בעניין קאדריה, בית המשפט בסופם של דברים לא קובע הלכה ביחס לתחולתו של סייג השכרות עקב תסמיני גמילה. בית המשפט מפרט את השיקולים הנוגעים לכך שמלכתחילה "החטא הקדמון" מצוי בהתמכרותו מרצון חופשי של הנאשם (אשר צובעת בפלילות גם את הליך הגמילה) אל מול האינטרס החשוב לעודד להפסיק את צריכת הסם. ודוקו, לאחר פירוט מכלול האינטרסים בסופם של דברים בית המשפט מציין כי: **"סבורני כי ניתן להשאיר שאלות אלו לעת מצוא, שכן המבקשים - כפי שיפורט להלן לא השכילו להוכיח כי היו במצב של גמילה"** (ר פסקאות עג' ו - עד' לפסק הדין). נמצא כי התיזה המשפטית עליה מבקשת ההגנה להחיל כלל לא הוכרעה.

יתרה מכך, טענת ההגנה, ככל שזו שובה את האוזן מבוססת על לא מעט "קיצורי דרך". הדברים מכוונים לכך שעניין קאדריה בוסס על טענת הימצאות בהליך "גמילה" מה שאין לומר מניי וביי בעניינו. הנאשם כלל לא טען שניסה לעבור הליך גמילה מסמים או מתחליפי סם וכל טענתו היא שנשללה ממנו קבלת תחליף הסם באותם אירועים המפורטים בכתב האישום. לשון אחר, הליך גמילה כשמו כן הוא, תהליך נמשך ורציף על פני תקופה. ההקבלה בין הפסקה חד פעמית בשימוש בסם או תחליף לסם לבין הליך גמילה הנו מלאכותי ומאולץ.

קבלת טענת ההגנה בהשוואה שזו עושה בין עניינו של הנאשם לבין מי שמצוי בהליך גמילה תביא לכך שכל נרקומן שכלל לא מנסה להיגמל ולא צולח בהשגתה של מנת הסם או תחליף הסם (בין אם בשל נסיבות הקשורות למעשיו ובין אם לאו) יהיה חופשי לבצע עבירות פליליות כפי העולה על רוחו. זאת אין לקבל.

יתרה מכך, אפילו מדובר במי שמצוי בהליך גמילה כפי משמעותו המקובלת, הרי שהנטל להוכחתו גבוה לאין ערוך מהאופן שבו פעלה ההגנה בתיק שבפניי. כך אציין כי בעניין קאדריה התקבלה חוות דעת מומחה שעל בסיסה ביקשה ההגנה ללמד על ההקשר בין תופעת "הדליריום טרמנס" לבין הגמילה מאלכוהול. (ר' פסקה סב' לפסק הדין). הדבר טבעי ומתבקש שכן עסקינן כאמור ב"שכרות נגטיבית" ויש צורך להראות כיצד היעדרו של החומר הפעיל יוצר תופעות הדומות להימצאותו.

בית המשפט העליון בעניין קאדריה מציין במפורש כי: **"אודה כי בלבי יש אהדה למי שמתאמץ להיחלץ מן ההתמכרות, אך מתן תוקף משפטי לכך מחייב תשתית עובדתית ומדעית שאינה לפנינו וישאר הנושא בצריך עיון"** (ר' פסקה עד' לפס"ד).

נדמה כי גם ההגנה הבינה שיש צורך בחוות דעת של מומחים ולא בכדי ציינה בדיון מיום 18.3.15 כי: **"..בתיק זה עובדים על הכנתה של חוות דעת טוקסולוגית, להערכתנו תוך שלושה שבועות זו תהיה מוכנה. ברגע שזו תהיה מוכנה אנו נעביר העתק שלה למאשימה ונבקש להעיד את עורך חוות הדעת"**.

חוות דעת שכזו לא הוגשה מעולם לבית המשפט ולא העיד שום מומחה בנושא.

עוד יאמר כי אפילו הייתה מוגשת חוות דעת ביחס לתופעת תסמני הגמילה מאלכוהול או סמים באופן כללי, בכך לא היה די שכן יש להראות כי אלו מתקיימים בנאשם הספציפי שעניינו מתברר בפני בית המשפט. כשאלו הם פני הדברים הרי שעם כל הכבוד שבית המשפט רוחש לכישורי ב"כ הנאשם הבסיס עליו נשענת ההגנה כפי שאלו מוצאים ביטוי בסעיפים 118 - 130 לסיכומים הנם בבחינת אמירות בעלמא שלא הוכחו בשום דרך וצורה.

די היה בכך כדי לדחות את טענת השכרות.

למעלה מן הצורך אציין כי גם אם הייתה מתקבלת הלכה מחייבת, וגם אם היה מעיד בפני בית המשפט מומחה בנושא מטעם ההגנה הרי שמחומר החקירה עולה תמונה ראייתית ברורה אשר חותרת תחת הבסיס העובדתי הנטען.

ראשית, גם אליבא ההגנה, רק במועדים המצוינים בכתב האישום לא קיבל הנאשם את המתאדון. כשזו הטענה הרי הכיצד ניתן לדבר על גמילה ביחס לאירוע הראשון ? ! בדומה, האם כל יום בו מגיע הנאשם למרכז הלה סובל מתסמיני גמילה חריפה שנוצרו במשך 24 השעות שחלפו מאז הפעם הקודמת בו קיבל מתאדון. טענה זו אין לקבל.

יתרה מכך, אך לא פחות חשוב. **מצאתי לדחות את טענתו של הנאשם לפיה לא קיבל מתאדון באירוע הראשון והשני.** קביעה זו של בית המשפט מבוססת על עדויות הצוות במקום ומעוגנת במסמך מאת מרכז סלע (3/ת) שהתבקש על ידי ההגנה ממנו עולה כי ביום 19.10.14 (האירוע הראשון) הנאשם קיבל את מנת המתאדון שלו בשעה 9:50 ואילו ביום 20.10.14, קיבל אותה בשעה 10:06. יוצא כי הנאשם לא זו בלבד שקיבל את תחליף הסם אלא כלל לא חל איחור בשעת קבלתו. נתון זה לכשעצמו ממוטט את טענת השכרות. הנאשם לא היה תחת השפעות תסמיני גמילה.

אם לא די בכל אלו הרי שגם אם בית המשפט מוכן היה להניח שהנאשם עבר את כל המשוכות המשפטיות והעובדתיות המצדיקות בדיקה מהותית בדבר חוסר יכולתו של הנאשם להבין את הפסול שבמעשהו גם כאן זה כשל בעמידה בנטל הנדרש.

הפסיקה גיבשה מס' אינדיקציות כדי לבחון האם התקיימו התנאים הנדרשים להוכחת "מצב של שכרות" והאם נתגבשה אצלו הכוונה המיוחדת:

א. עדויות של אנשים או שוטרים שראו את הנאשם בסמוך למעשה, לגבי כמויות האלכוהול ששתה או לגבי סימנים המעידים על שכרות.

ב. עדויות מומחים באשר למצב שכרותו של הנאשם על פי בדיקת דמו, ועל בסיס חישוב מדעי של קצת ירידת רמת האלכוהול בגוף, תוך בחינת מצבו הקוגניטיבי של הנאשם בהתייחס למאפייניו האישיים.

ג. פעולות מורכבות שביצע הנאשם לפני, במהלך ולאחר ביצוע המעשה, שמצביעות על מודעות ורצון בתוצאות מעשהו, או על כך שלא היה שיכור בעת האירוע.

ד. עד כמה מסתברת תוצאת העבירה מן המעשה, ועד כמה היא נפרדת ממנו.

ה. הצהרות שהשמיע הנאשם בעת או בסמוך לביצוע המעשה, המעידות על כוונתו.

ו. עד כמה זוכר הנאשם את הפרטים הנוגעים לביצוע העבירה לאחר ביצועה.

שיקולים אלה נועדו להכריע בשלוש השאלות הרלוונטיות לסייג השכרות החלקית" האם הטוען לסייג היה שיכור; האם לא היה ביכולתו לגבש כוונה לביצוע העבירה שבה הואשם; והאם קיים קשר סיבתי בין שכרות ולבין אי יכולתו לגבש את העבירה".

[ר' ע"פ 5266/05 זלנצקי נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (22.2.2007); ר' ע"פ 6679/04 סטקלר נ' מדינת ישראל, פסקה 63 (11.5.2006); ר' ע"פ 6331/11 אשתי נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (7.3.2013)].

בעניין ז'אן, ציין בית המשפט העליון כי על מנת שאדם ייחשב ככזה הנמצא במצב של שכרות עליו לעבור משוכה גבוהה ביותר ואין די בכך שהנאשם היה תחת השפעת אלכוהול וכך גם אין די בהוכחה שהנאשם שתה כמות גדולה של אלכוהול: "הרף הנדרש בפסיקה לשם הכרה במצב של שכרות הוא רף גבוה עד-אין-גבוה, ואנו מוצאים בפסיקה דחייה של טענה לתחולת סייג השכרות והרשעה אפילו בעבירה החמורה של רצח בכוונה תחילה, גם במצבים בהם הוכח ש"רמת שכרותו של המערער הייתה גבוהה ועמוקה" (עניין אבליים, בעמ' 190), שהיה תחת השפעת אלכוהול ומעצוריו הנפשיים התרופפו (עניין זלנצקי), שהיה "שתוי לחלוטין ואחוז סחרחרת" (עניין רומנצקו), שהיה "שיכור מאוד בעת ביצוע המעשה" ותואר על ידי שוטרים ועדים כמי שהיה "במצב מסטול לגמרי, שיכור מסריח, מזיע, רואים דבר כזה רק בסרטים" (עניין סטקלר פסקאות 66-67 לפסק דינה של השופטת ארבל). ברי כי מדיניות משפטית עומדת מאחורי רף גבוה זה, ועניינו של המערער אינו מתקרב לרף זה, ולמיצער, המערער לא הצביע על תשתית עובדתית ממנה ניתן להסיק כי פעל במצב של שכרות על כל תנאיה המצטברים כאמור לעיל" (ראה עניין ז'אן, הדגשות שלי- ד.ב.ט.).

כך גם התייחס בית המשפט העליון ביחס לרף הנדרש לגבי הגנה של שכרות חלקית: "

גם לטענה של שכרות חלקית, יש להניח תשתית ראייתית, והרף להוכחתה אף הוא רף גבוה מאוד (כך, לדוגמה, בעניין רומנצקו נדחתה טענה לשכרות חלקית למרות היות הנאשם "שתוי לחלוטין ואחוז סחרחרת"). על מנת לחסות תחת כנפי הגנת השכרות החלקית, היה על המערער להניח תשתית ראייתית שהיה בה כדי להעלות ספק סביר ש"לא היה מודע בשעת מעשה לפרט מפרטי העבירה" (עניין רומנצקו בפסקה 22 לפסק דינה של השופטת ברלינר) אך המערער לא עמד בנטל. מה עוד שהטענה הועלתה לראשונה בשלב הערעור, וברי כי ערכאת הערעור אינה המקום המתאים לקבוע ממצאי עובדה בכגון דא. המערער לא טען וממילא לא הוכיח כי לא היה מודע לפרט עובדתי מפרטי העבירות בהן הורשע, כגון העובדה שהוא נוהג ברכב או כי מדובר בשוטרים (ראו: עניין צאלח; עניין חביבולין).

יישום עקרונות אלו מלמד כי הנאשם כלל לא היה במצב שכרות ואף לא שכרות חלקית. עיון בהודעתו הראשונה ת/

1. במשטרה מלמד כי זה ידע לפרט פרטים רבים הנוגעים למעשיו במרכז סלע. כך ידע לפרט על מעשיו של השומר, הסיור, מתן המכתב, שבירת המטאטא, סירובו לשתות כדור מסוג דפאלט, תלונות שלו כלפי עורך דינו, תביעתו לדיור ציבורי ועוד. הנאשם אף יודע לפרט על מעשיו ביום הקודם, ואף מסביר את אמירתו כלפי השוטר בשל כך שלפני שנה זה הפעיל כלפיו אקדח טייזר. יכולת זיכרון זו אמנם אינה הקריטריון היחיד אך בוודאי שיש בה כדי לשמש אמת מידה ברורה למצבו התודעתי.

אין כל רלוונטיות למבחנים האחרים שהנוגעים למידת השתייה שקדמה למעשים וממלא לא הוכח הממצא הנגטיבי (השפעת העדרו של הסם או האלכוהול) באמצעות חוות דעת ועדות מומחה.

תוצאות מעשיו של הנאשם הנם תוצאה מסתברת ועולים בקנה אחד עם הצהרותיו. הנאשם ביקש לקבל את המתאדון וסירב לעבור למרכז חלוקה אחר. בשל כך פעל כפי שפעל עד שבסופם של דברים אכן קיבל את מבוקשו היינו את המתאדון.

צא ולמד . התנהלותו הרגזנית, האנטי סוציאלית ואף האפטית של הנאשם ניתן לתלות בגורמים רבים אולם מקורם אינו בהליך גמילה חריף. חיזוק למסקנה זו מצוי אף הוא בחומר החקירה ממנו עולה כי הנאשם פעל באופן אגרסיבי מילולית ופיזית על פני תקופה משמעותית עוד לפני המתואר בכתב האישום וזאת לאחר שבקשתו לדיור ציבורי נדחתה.

אסיים בהערה אחרונה בדבר כשל לוגי נוסף במתווה אותו מציעה ההגנה שכן גם אם יקבע ש "החטא הקדמון" שעניינו התמכרות רצונית לסמים לא חל על החלק השני במעשיו היינו שלב הגמילה, (ומכאן גם הצידוק המוסרי הנטען לפטור מפלילי) או אז בעניינו של הנאשם שבפניי ישנה התנהגות פסולה נוספת: הנאשם אמר ביום 19.10.14 לעבור בדיקות רופא בטרם יקבל את המתאדון. הנאשם הוא זה שסירב לעבור בדיקה זו והחל לאיים על הרופא ובכך הכשיל בהתנהגותו המודעת את קבלת המתאדון.

מחדלי חקירה :

ב"כ הנאשם במסגרת סיכומיו הקדיש חלק משמעותי למה שלדבריו הינם מבחינת מחדל חקירתי אשר פגע מהותית בהגנתו של הנאשם ויש בו כדי לפעול לחובת המאשימה. בעניין זה הפנה לכך שהנאשם עוד בחקירתו הראשונה ציין בפני היחידה החוקרת שמרכז סלע מרושת מצלמות וגם בחקירה השנייה ביקש שיבדקו את המצלמות. חרף האמור, היחידה החוקרת לא דאגה להוריד את הסרטונים אשר יש בהם כדי לשפוך אור על האירועים והדברים נאמרים ביתר שאת בשים לב למצב הנפשי שבו היה שרוי הנאשם במועדים אלו וכן בשים לב לכך שגרסת הנאשם הינה כי זה איום פעמיים ע"י ע/ת 3 .

לאחר שבחנתי טענה זו ועברתי על הראיות השונות בתיק לא מצאתי לראות בטענה זו של ב"כ הנאשם ובהתנהלות היחידה החוקרת כמחדל חקירה לא כל שכן מחדל המגיע לכדי פגיעה ממשית באפשרותו של הנאשם להתגונן.

בשורה ארוכה של פסקי דין כי: **"העדרה של ראייה שמקורה במחדלי רשויות החקירה, ייזקף אמנם, לחובתה של**

התביעה עת תידון השאלה האם הרימה את נטל ההוכחה המוטל עליה, אולם אין לומר, במחדלי חקירה בהכרח יובילו לזיכוי של הנאשם. נפקותו של המחדל תלויה בנסיבות המיוחדות של העניין הנדון, ובפרט בשאלה האם מדובר במחדל כה חמור עד כי יש חשש שמה קופחה הגנתו של הנאשם באופן שהתקשה להתמודד עם חומר הראיות שמפלילו". (ראה ע"פ 1977/05 דוד גולה נ' מ"י).

עוד ראו ע"פ 5104/06 ביניוראשווילי נ' מדינת ישראל שם ציין בית המשפט העליון כי:

"בחינת טענה לקיומם של מחדלי חקירה אינה מבקשת לבחון האם ניתן היה לנהל את החקירה בדרך אחרת, טובה יותר, יעילה יותר, אלא האם קופחו זכויותיו של החשוד, האם בחקירתו לא נשמרו הכללים וההנחיות שגובשו על מנת לאפשר לו להתגונן כראוי ולאפשר לבית המשפט לבצע מלאכתו בגילוי האמת. כידוע, מקום בו לא קופחה הגנת הנאשם לא די במחדל החקירה עצמו כדי להביא לזיכוי הנאשם (ע"פ 6858/04 פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(3) 3023; ע"פ 10735/04 גולדמן נ' מדינת ישראל, תק-על 2006(1) 2387; ע"פ 6279/03 פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2004(1) 3570). משקלו של המחדל החקירתי ייקבע הן מתוך בחינת המחדל עצמו, טיבו ומהותו, הן - ובעיקר, מתוך בחינתו על רקע מכלול הראיות (ע"פ 2511/92 חטיב נ' מדינת ישראל, תק-על 93(2) 1497)".

בעניינו, העדרו של אותו סירטון לא היה בו לפגוע בהגנת הנאשם. ראשית, יצוין כי אין המדובר בהתעלמות מוחלטת של היחידה החוקרת אלא פעולה שלגביה אף התבקשה הוצאת צו מאת בית המשפט. היחידה החוקרת הגיעה עם הצו ליד מנהל המרכז אולם עקב טעות פורמלית הנוגעת למושא הצו, מנהלת המרכז הגב' סיגל לוי סירבה להעביר הסירטונים. אכן היה מקום לאחר הסירוב הראשון מצד מנהלי המקום לחזור בשנית עם צו מתוקן אולם אין דומה המצב בו מראש ובמכוון התעלמו מפעולה מתבקשת.

מעבר לכך בתיק זה " עוצמת ה"יש" היינו הראיות הישירות אשר יש בהן להפליל את הנאשם ברורה וחד משמעית ומבוססת על מספר רב של עדים ישירים למפורט בכתב האישום. גם בכך יש להבדיל תיק זה מתיקים אחרים בהם עסקין בעדות מול עדות כאשר למחדל שכזה יכול ותהיה משמעות מכרעת להגנת הנאשם.

יתרה מכך, על התוכן של אותם סרטונים ניתן ללמוד מס/4 שזהו מעין דו"ח צפייה. מדו"ח זה עולה כי " **בצילום (ל"ב) רואים את החשוד ציון ועקנין לוקח מטאטא ונותן מכות על החלון של חלוקת המתאדון. צילום נוסף רואים את החשוד ציון ועקנין עומד מול החלון חלוקה. מתווכחים על פי הסימנים גוף ועושה ביד חכה חכה ואז מאבטח מוציא אותו מהמקום**". נמצא כי המתואר בדו"ח עולה בקנה אחד עם גרסת התביעה ולא עם גירסתו של הנאשם.

לא למיותר להוסיף כי ניתן היה לעשות שימוש בדו"ח הצפייה כראייה משנית קבילה בהתאם לכלל הראיה הטובה וזאת אפילו בפועל לא נתפשו סרטוני מצלמות האבטחה. אפשרות זו בוססה עוד בע"פ 869/91 מוחמד שניר נ' מדינת ישראל : " **קבלת ראייה משנית במקום המקור (סליל ההקלטה) הייתה כדין. כל העברה של תוכן מכלי לכלי עלולה לגרום לטעויות או לפחות לפגוע בדיוק המירבי כלל הראיה הטובה ביותר הנשען על אדני ההיגיון והזהירות קבע סדר עדיפויות, לפיו אין להמיר את המקור במסמך חליף, אם ניתן להגיש את המקור. אולם מכאן גם**

נילמד היפוכו של דבר. כאשר המציאות ותנאיה לא הבטיחו שמירתו של המקור לא היה בכך כדי להותיר את הערכאה השיפוטית כנטולת חלופה. כל עוד הטוב ביותר הוא בר השגה, אין לוותר עליו אך כאשר איננו בר השגה לא כלו בכך כל הקיצין וניתן היה לבדוק ולבחון אם יש אפשרות לשאוב את המידע ממקור משני, וכך נעשה וכדין נעשה". ור' עוד ת.פ. 4721/08 השלום תל אביב.

להשלמת סוגיה זו אציין כי מקריאת ס/4 עולה כי אין "סאונד" נילוה לצילום כך שהטענה לפיה ניתן היה לשמוע את אותם איומים מצדו של המאבטח חסרת בסיס וזאת בהצטרך לכך שמימלא בית המשפט לא רוכש אמון לגירסת הנאשם גם בנקודה זו.

איומים כלפי ע.ת. 9 יגאל אליה - אי עמידה במבחן הסובייקטיבי:

בתמצית, בא כוחו הנאשם מציין כי הואיל והעד ציין שלא הרגיש מאויים מאמירותיו של הנאשם הרי שהבחינה הסובייקטיבית אינה מתקיימת. (ר' פס' 33-46 לסיכומי ההגנה). טענה זו יש לדחות גם כן וזאת מתוך המובאות הקיימות בסיכומי ההגנה ומהן עולה כי המבחן הנו מבחן משולב ובו יש לתת הדעת האם יש בתוכן הדברים ובנסיבות שבהן הן נאמרו כדי להטיל אימה על האדם מן הישוב.

ב"כ כוחו של הנאשם סבור כי המבחן האובייקטיבי נועד רק למנוע הרחבת יתר בשימוש של עבירת האיומים. (היינו למנוע סיטואציה שבו רגישותו המוגזמת של פלוני או חוסר עמידותו יביאו אותו לחוש מאויים גם במקרים בהם אין כל איום ממשי).

טענה זו אין בידי לקבל. המבחן האובייקטיבי אמור לפעול גם במקרה נשוא האיום טוען שלא חש מאוים אולם אדם מן הישוב בנסיבות השמעת האיום יכול היה לחוש מאויים. מסקנה זו מוצאת ביטוי באותה ציטטה בסיכומי ההגנה: " **אמת המידה אינה האדם הסביר בתור אידיאל אפלטוני. הוא ממילא לעולם אינו מתרשל וייתכן גם שאינו מאויים בקלות. האדם מן הישוב הנו יצור מסוג אחר..**" (הדגשות לא במקור).

קבלת טענת ההגנה תביא לכל שאדם יזוכה מעבירת האיומים הגם שאלו יהיו קשים ומתוך כוונה לממשם, אך בשל כך שלמזלו מושא האיום אינו מתרגש מאמירות אלו או אדם מיומן שידע להגן על עצמו. האם אך בשל כך זה זכאי לפטור מוסרי? האם בשל כך יש להבדילו אל מול אחר שהאיומים שהשמיע פחותים משמעותית אולם אתרע מזלו מושא האיומים הנו אדם פחדן? והדברים מדברים בעד עצמם.

לגופם של דברים, על פי המבחנים השונים סבורני כי השמעת אמירות כדוגמת "אני אתפוס אותך שתצא", כשאלה מלוות ברצף קללות, והתפרעות כלפי מאבטח במקום ציבורי כאשר ההקשר בו אלו נאמרים נוגע לסירוב לאפשר לנאשם להיכנס למרכז, יש בהם כדי להוות איום כלפי אדם מן הישוב.

מסקנה זו מתחזקת בשים לב לכך שהאמירות נאמרות מפיו של מי שיום ויומיים קודם כבר הוכיח שאינו מהסס לאיים

להתפרע ואף לעשות שימוש במקל לצורך הבהרת כוונותיו. המדובר במי שכבר הוזמנה משטרה ועכבה אותו יום קודם וחרף כך זה שוחרר ובחר להיכנס שוב למרכז ביום למחרת.

לא למיותר להוסיף כי העד אומנם ציין ברמה המילולית שלא חשש מהנאשם אולם בפועל עת מסר הודעה לחוקר ציין כי : " אני לא יכול להיות לוחם על, אני לא יודע מה יכול היה לקרות. אני לא נביא, אני יכול ללכת בקניון וציין יקפוץ עלי מאחורה. מאיפה אני יכול לדעת מה ציין יעשה, אולי הוא יכול לקחת בקבוק וודקה (ר' ריענון הזיכרון של העד עמ' 17 ש' 13 לפרוטוקול). אמירה שכזו יש בה להקהות גם את הטענה בדבר היעדרו של היסוד הסובייקטיבי.

הרשעתו של הנאשם בעבירה של העלבת עובד ציבור:

ב"כ הנאשם טוען ראשית כי לא הוכח שהרופא ע.ת 5 אכן שמע את אותן העלבות. לדבריו, אפילו יוכח כי שמע אותן אין בכך לענות על הדרישות המחמירות להוכחת העבירה של העלבת עובדת ציבור כפי שנקבע בהלכת אונגרפלד.

אשר למחלוקת העובדתית, הוכח בפניי כי הרופא שמע את אותן אמירות. הדבר נלמד הן מדבריו של הרופא אשר מציין במפורש כי הנאשם: "הוא התחיל לצעוק ולקלל" יחד עם עדותו של המאבטח דוד פיסחוב אשר היה במרחק של 4-5 מ' מהרופא ובה פירוט אותן קללות :**"בן זונה ועוד קללות של בן של שרמוטה"** . כאמור הרופא מציין כי כל עוד שהנאשם קילל ניסה להרגיעו אולם בשלב שזה עבר לאיומים חזר על עקבותיו ונכנס חזרה למשרד.

על פי הלכת אונגרפלד (דנ"פ 7383/08), עובר לבחינת התקיימות עבירת העלבת עובד ציבור, יש לאזן בין הזכות לחופש הביטוי לבין הגנה על עובד הציבור על מנת שיוכל למלא את תפקידו. מכאן שיש לבחון את הביטוי באמצעות שני מבחנים. האחד, **המבחן התוכני**, היינו האם המדובר בהעלבה המהווה פגיעה קשה בליבת כבודו של העובד, והאם מהווה היא פגיעה מהותית וקשה בגרעין המוסרי-ערכי ממנו שואב העובד את מקור כוחו וסמכותו. המבחן השני הוא **מבחן הסתברותי**, שתכליתו להגביל את תחום השתרעותה של העבירה רק על מקרים בהם קיימת הסתברות ברמת ודאות קרובה לפגיעה קשה בעובד ובמילוי תפקידו. ראה ע"פ (ירושלים) 30674-11-13 - **מדינת ישראל נ' אלכסנדר אוסטרובסקי** . תק-מח 2013(4), 31309.

יישום עקרונות אלו בתיקים שבפניי הביאוני לכלל מסקנה כי יש להרשיע הנאשם בעבירה של העלבת עובד ציבור בשני האישומים. למסקנה זו הגעתי בשל השיקולים הבאים: ראשית, אין המדובר באמירה אחת או שתיים שנאמרו בעידנא דריתחא כמענה לפרובוקציה או התנהגות בלתי הולמת מצד מי מעובדי הציבור. בעניינו, הגם שכתב האישום מתייחס לאמירות קונקרטיות בודדות, הרי שמחומר הראיות עולה כי אותן אמירות שנקלטו היו אך חלק מרצף של קללות ואמירות בוטות אותן השמיע הנאשם באוזני המתלוננים לאחר שסירב לעבור בדיקה שגרתית ולאחר שהודע לו כי יעבור למרכז אחר.

את אותן אמירות לא ניתן לנתק ממכלול התנהגותו הפרועה של הנאשם באותם אירועים בכללה זה איים, התנהג באופן פרוץ ופגע ברכוש במזיד. לא למיותר להוסיף כי המאשימה בחרה לייחס לנאשם בגין האמירה : "אני אזיין אותך" עבירה

של העלבת עובד ציבור אולם מבלי לקבוע מסמרות, אמירה שכזו יכול ותגלם בתוכה עבירה חמורה יותר של איומים. האמירות המעליבות בצירוף האיומים סיכלו את עריכתה של הבדיקה הרפואית התקופתית ואת קבלת המתאדון ובכך הגיעו לפגיעה בתפקודו של עובד הציבור.

אין מחלוקת כי האמירות הכוללות, בין היתר, "בן זונה", "אני אזיין אותך", "השופט יזיין אותך" וכיוצ"ב - אינם גידופים אישיים הנוגעים לתכונותיו הפרטיות של עובד הציבור. ודוק, האמרה שהופנתה כלפי המנהלת סיגל לוותה בתנועות מגונות ובוצעה כאשר נכחו במקום מטופלים ואנשי צוות. שילובם של הדברים כדי לפגוע בכבוד של המנהלת פגיעה קשה כך הם פני הדברים במילוי תפקידה. בעניינה של סיגל לוי אין צורך לדבר על מבחן הסתברותי או הערכה בדבר הפגיעה בכבודה שכן זו ציינה במפורש את שחשה באותם רגעים:

"הרגשתי פגיעה אמיתית ממנו מאחר והנאשם קיבל וזכה לעזרה ממני זה בנושא ללוות אותו לגורמים שונים לקנות לו אוכל כשהוא היה צובע את המרכז... הפגיעה מול עורך דין שלי ומול המטופלים. מטופלים אומרים לי שהוא מקלל אותי כלפי כולם אי אפשר היה לדבר איתו. די. היה צריך לעצור את ההתנהגות שלו. זה לא נורמלי כבר...". (פרוטוקול דיון מיום 11.3.15, עמ' 11, שורות 24-31).

זיכוי של הנאשם מעבירה של הפרת הוראה חוקית:

תנאי ראשון להרשעה בעבירה שכזו הנו הוכחתה של אותה הוראה חוקית. בעניינו לא הוגשה כל אסמכתא הנוגעת להשטתם של אותם תנאים מגבילים לרבות לא כתב ערובה ככל שזה קיים. עדותו של אברמוב יצחק אינה יכולה לבוא חלף העדתו של בעל הסמכות (הקצין) או למצער חלף הגשת כתב הערובה החתום.

אכן, הנאשם נשאל במשטרה מדוע הגיע למרכז חרף הוראה מפורשת וענה: **"אין לי כתובת ללכת שמה בשעות לאופקים. דודה שלי יודעת שאין לי כסף. המצב קשה מאוד.** (ת/2 עמ' 2 ש' 6). האם די בכך כדי להרשע מעבר לכל ספק? סבורני כי התשובה לכך שלילית. אין בתשובה זו ללמד האם ההוראה החוקית ניתנה כדי ועל ידי בעל הסמכות, אין בה ללמד על עמידה בדרישות הפורמליות מכתב ערובה, ומימלא מעורבבים בה מספר נושאים שאינם נוגעים ישירות להפרה.

ייתכן ואותם "חורים" ראייתיים יכולים היו להיות מושלמים במהלך עדותו של הנאשם בבית המשפט אולם זה לא נשאל אף לא שאלה אחת ביחס לתנאי הערובה ועצם הפרתם. בנסיבות אלו יש מקום להורות על זיכוי של הנאשם מעבירה זו מחמת הספק.

סוף דבר, מכל המקובץ לעיל, מצאתי להרשע הנאשם בכל מיוחס לו למעט העבירה של הפרת הוראה חוקית.

ניתנה והודעה היום כ"ז סיוון תשע"ה, 14/06/2015 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה , שופט

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

נדחה לטיעונים לעונש ליום 24.06.15 בשעה 14:30.

הנאשם יובא לדיון באמצעות שב"ס.

ניתנה והודעה היום כ"ז סיוון תשע"ה, 14/06/2015 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה , שופט